

Doporučení pro provoz kardiologických ambulancí v době pandemie COVID-19

Aktualizace 18.4.2020

(na základě Doporučení ČAAMK z 29.3.2020, Doporučení ČKS z 13.3.2020, Doporučení SAS z 16.3.2020, Doporučení ČAKZM z 27.3.2020, MZ ČR z 26.3.2020 a MZ ČR z 14.4.2020).

Tento dokument vznikl kompilací výše uvedených Doporučení k jejich snadnějšímu použití a shrnutí na jednom místě. Je určený zejména pro ambulance provozované mimo nemocnice.

Aktualizace reaguje na vývoj pandemie COVID-19 a zlepšení v zajištění OOP pro ambulantní zdravotníky.

Vzhledem, k tomu, že se v České republice daří situaci v době pandemie COVID-19 držet stabilizovanou a jsou již náznaky poklesu nově nakažených pacientů a rovněž dochází k poklesu zemřelých na COVID-19, přistupuje vláda ČR na doporučení MZ ČR a Krizového štábu k postupnému rozvolňování některých restriktivních opatření. Ve shodě s tím, je třeba přehodnotit doporučení pro provoz kardiologických ambulancí (zejména mimo nemocnice) s postupnou obnovou provozu.

Doporučené postupy při práci v kardiologické ambulanci (zejména mimo nemocnice) podle aktualizace z 18.4.2020:

- 1) při vstupu do zdravotnického zařízení použijí pacienti dezinfekci k ošetření rukou
- 2) všichni pacienti přichází vždy s ochrannou rouškou, pokud mají respirátor s výdechovým ventilem, tento respirátor mají rovněž překrytý rouškou. Před vstupem do čekárny je vhodné pacientům bezkontaktně změřit tělesnou teplotu. Pacienti se zvýšenou teplotou by neměli být ošetřeni v „běžné ambulanci“, ale mělo by být postupováno dle doporučení KHS (po telefonátu na příslušnou KHS nebo na linku 1212)
- 3) postupný návrat k ordinární době před pandemií COVID-19. I nadále udržovat možnou komunikaci s pacienty distanční formou (telefon, email, e-recept, e-neschopenka)
- 4) postupná obnova elektivních vyšetření chronicky nemocných kardiologických pacientů, podle stupně naléhavosti, vždy za dodržení hygienických doporučení.

Z vyšetření, která se provádějí v kardiologických ambulancích se dále nedoporučuje provádět transesofageální echokardiografii, bicyklovou (běhátkovou) ergometrii a spiro-ergometrii. Při těchto vyšetřeních je vysoké riziko možného přenosu virového onemocnění. Proto by jejich provádění mělo být omezeno jen na zcela urgentní případy, a to ve zdravotnických zařízeních na to vybavených a i tak nejlépe po otestování na nákazu COVID-19.

- 5) snaha o vyšetřování chronických pacientů v jinou dobu než pacientů s akutními obtížemi (ne vždy lze u akutních pacientů dodržet), i zde dodržování hygienických doporučení

- 6) pacienti objednávat na jasně určenou dobu, tím se snažit minimalizovat kontakt pacientů mezi sebou, v čekárně maximálně 3 pacienti. Pokud pacient čeká na vyšetření v čekárně, musí dodržovat minimální odstup 2 metry od dalšího pacienta. Pokud toto není možné, čekají pacienti s dostatečným rozestupem před vstupem do čekárny.

- 7) lékaři i sestry v ambulanci ordinují s ochrannými pomůckami dle doporučení MZ ČR, ČKS a SAS
 - 8) v ambulancích se vyskytuje nejmenší počet personálu, který je potřebný k zajištění chodu ambulance (nutné šetření ochranných prostředků)
 - 9) každý pacient s respiračním onemocněním má být považován za potenciální možný zdroj infekce koronavirem COVID-19
 - 10) k pacientům v karanténě přistupujte dle platných postupů s nasměrováním na KHS, informace na příslušné KHS nebo na lince 1212
 - 11) mezi vyšetřeními jednotlivých pacientů vždy vyvětrejte ordinaci a provádějte dezinfekci ordinace i jednotlivých přístrojů (fonendoskop, EKG, ECHO, ...).
 - 12) k preskripci chronické medikace užívejte převážně e-recepty
 - 13) pokud nemáte k dispozici předepsané osobní ochranné pomůcky (OOP), zejména respirátory, omezte provoz ambulance na nejn nutnější úkony a jen pro pacienty s akutními kardiálními obtížemi. Je snaha poskytovat převážně jen telefonické či elektronické komunikace (konzultace, předpisy e-Receptů a vystavování e-Neschopenek), přímý kontakt s pacienty omezte na minimum s využitím OOP, které v tu dobu máte. Snahou je udržení chodu ambulance alespoň v omezeném režimu, ne její uzavření, zejména z důvodů nepřetěžování kardiocenter těmito pacienty.
- Vzhledem k tomu, že zásobování ambulancí příslušnými OOP se v poslední době výrazně zlepšilo, tato situace by již neměla vůbec nastat.
- 14) v případě odesílání nemocných do kardiocenter (nebo jiných nemocnic) vždy předem avizovat jejich příjezd a specifikovat možná epidemiologická rizika

Doporučení k používání ochranných pomůcek na základě Doporučení MZ ČR z 26.3.2020:

Zdravotničtí pracovníci v kontaktu s potvrzeným nebo s podezřelým případem nákazy COVID-19 by podle ECDC měli mít: respirátor FFP2 nebo vyšší třídy ochrany, ochranu očí, ochranné oblečení (plášť, overall) s dlouhým rukávem a rukavice.

Výlučně respirátor FFP3 se doporučuje u procesů vytvářejících aerosoly jako např. tracheální intubace, tracheostomie, odsávání z dýchacích cest, bronchoskopie, indukce sputa, kardiopulmonální resuscitace apod. U ostatních procesů je dostatečná i nižší třída ochrany.

Nemocnice, které si umí zajistit sterilizaci zdravotnických prostředků či samy disponující centrální sterilizací, mohou pro potřebu svých zdravotnických pracovníků ověřenými sterilizačními metodami sterilizovat použité respirátory, zejména respirátory třídy FFP3, pro opakované použití, a to až třikrát.

Shrnutí: Ve vyspělých zemích vč. Evropy a USA je **respirátor FFP2** (resp. v USA respirátor N95, v Číně respirátor KN95 – oba porovnatelné s FFP2) **doporučovanou ochranou pro zdravotnické pracovníky při výkonu práce**, a to i pro personál v kontaktu s COVID-19 pozitivními pacienty. Výjimkou jsou procedury, u kterých vzniká kontaminovaný aerosol, kde by se měl použít respirátor FFP3.

Z toho pro ambulantní specialisty platí: Ambulantní specialista – respirátor: FFP2 / N95 / KN95

Odkazy na uvedené zdroje:

<https://koronavirus.mzcr.cz/doporuceni-poskytovatelum-zdravotni-pece>

<https://www.kardio-cz.cz/2020-03-14-doporuceni-cks-pro-covid-19/>

<https://www.kardio-cz.cz/2020-03-27-doporuceni-ceske-asociace-kardiovaskularnich-zobrazovacich-metod-k-provadeni-echokardiografickych-vysetreni-behem-pandemie-covid-19/>

<http://www.sasp.cz/doporuceni-rady-sas-ambulantnim-specialistum>

https://www.mzcr.cz/dokumenty/ministerstvo-zdravotnictvi-vydalo-doporuceni-k-noseni-respiratoru-a-rousek-pro-v_18845_1.html

Za Českou asociaci ambulantních kardiologů

MUDr. Ivan Karel 18.4.2020